

Výška štátnej pomoci ostane zachovaná

Najdôležitejší bod októbrovej diskusie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory, predsedu vlády SR a ministra pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR je, že sa zachová inštitút štátnych pomoci pre agropotravinárstvo minimálne vo výške 60 mil. eur.

Štátne pomoci v agropotravinárstve majú byť automatickou položkou každoročného štátneho rozpočtu a v takom objeme, aby mohli plniť funkciu dodatočných podpôr slovenských poľnohospodárov a potravinárov. Dlhodobý cieľ Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory tak môže byť realitou. Na diskusii s predsedom vlády SR a ministrom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktorá sa uskutočnila 25. októbra, dostala najväčšia agropotravinárska samospráva na Slovensku oficiálny prísľub premiéra, že štátne pomoci sa v najbližších rokoch nebudú škrtiť. Zachovávajú sa v objeme, v akom boli stanovené pre rok 2024 a v akom budú aj pre rok 2025 – a to minimálne vo výške 60 miliónov eur.

Potrebujeme pracovať, nie protestovať

„Pevne veríme, že agropotravinársky sektor sa v budúcnosti naozaj dostane už na inú úroveň. Veľmi sme radi, že sme dnes dostali prísľub štátnych pomoci. Nie je to len o tom, že je tu zelená nafta, preplácanie časti ročného poistného či príspevok na odvoz a likvidáciu kadáverov. Sú to bežné schémy štátnych pomoci, ktoré sú absolútnym štandardom aj v okolitých krajinách. Dobro si pamätáme začiatok tohto roka, keď nemeckých poľnohospodárov vyhnal do ulíc zámer tamojšej vlády zrušiť zelenú naftu. My si niečo podobné absolútne nemôžeme dovoliť. Chceme byť v maštaliach, na poli a nie v uliciach. Víťame preto tento ústretový krok, na základe ktorého si budú naši poľnohospodári robiť jednoduchším spôsobom finančné plány a na základe ktorého môžu rátať s týmito peniazmi aj do budúcnosti,“ uviedol počas tlačovej besedy po skončení rokovania predseda Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory (SPPK) Andrej Gajdoš.

Podľa prvého podpredsedu SPPK Emila Macha bude dôležité myslieť aj na štátnu pomoc pre potravinársky spracovateľský priemysel: „Potravinári sú tí, ktorí od leta už nemajú možnosť znižovať si náklady na cenu ľudskej práce svojich zamestnancov. Práve preto je dôležité pripraviť alternatívny spôsob pre všetky potravinárske podniky na Slovensku, vďaka ktorému si budú môcť aj oni znížiť časť vysokých nákladov,“ uviedol na stretnutí Emil Macho.

Pokiaľ sa štátne pomoci stanú samozrejmom súčasťou štátneho rozpočtu pre budúce roky, poľnohospodárom sa výrazne zvýši istota stabilného finančného príjmu z národných zdrojov. Zjednodušuje sa aj čerpanie podpôr vyplácaných cez Pôdohospodársku platobnú agentúru. Historicky po prvýkrát pristupuje platobná agentúra k vyplácaniu preddavkov.

„Spustenie vyplácania preddavkov prináša viacero benefitov pre naše poľnohospodárstvo. Poľnohospodári často bojujú s nepredvídateľnými javmi a novými nariadeniami či opatreniami. Vyplácanie preddavkov im zaručí istú stabilitu v rámci časového harmonogramu vyplácania platieb. Budú sa tak môcť spoľahnúť, že v konkrétnom termíne im prídu financie, na ktoré majú nárok, na účet. Je to dobrá správa aj pre bankový sektor, keďže poľnohospodári majú rôzne úvery naviazané práve na vyplácanie platieb. Veľmi dôležitý je aj fakt, že preddavky pôjdu aj poľnohospodárom v kontrolách. Ak bude všetko fungovať dobre, v konečnom dôsledku by to malo posilniť finančnú stabilitu v sektore.

Sme preto veľmi radi, že kompetentní načúvali aj postrehom našej komory, ktorá za tzv. zálohové platby lobovala dlhé mesiace. Nikto z poľnohospodárov už nechce zažiť chaos a problémy s vyplácaním ako v minulom roku. Zálohové platby sú teda vhodným riešením ako predchádzať možným problémom do budúcnosti. Ostáva už len dúfať, že nedôjde k nejakým omeškaniam, prípadne iným technickým problémom, pre ktoré by avizované peniaze naši poľnohospodári nakoniec nedostali v predstavených termínoch," vyjadril sa podpredseda SPPK pre poľnohospodárstvo Miroslav Štefček.

Ďalšie témy stretnutia

Vedenie Slovenskej poľnohospodárskej a potravinárskej komory počas stretnutia s premiérom a rezortným ministrom upozornilo na nový hroziaci problém - tentokrát z európskeho pohľadu. Predsedníčka Európskej komisie Ursula von der Leyenová totiž nedávno naznačila, že medzi európskymi politikmi sa začína hovoriť o možných zmenách vo financovaní v novom programovom období. Vzorom zmien má byť Plán obnovy EÚ. Európske peniaze by sa nečerpali cez tradičné európske politiky, ale boli by naviazané na 27 národných plánov. Kritériom prerozdelenia by bol reformný proces v jednotlivých krajinách.

„Sme nervózni z toho, ako chce predsedníčka Európskej komisie riešiť budúcu podobu Spoločnej poľnohospodárskej politiky po roku 2027. Nie je namieste, aby sa fondy pre poľnohospodárov a rozvoj vidieka spájali s ostatnými fondmi a boli naviazané na reformu vidieka. Produkcia potravín musí byť kontinuálna bez ohľadu na politické napätie a globálne konflikty vo svete a Európe a nemôže byť naviazaná na úspešnosť reforiem,“ zdôraznil Andrej Gajdoš pred novinármi.

„S návrhmi, že by mohla byť ohrozená kohézia a Spoločná poľnohospodárska politika tým, že by sa zmiešali rôzne fondy, nemôžeme súhlasiť. Slovensko patrí medzi krajiny priateľov kohézie, preto budeme trvať na zachovaní tohto prvku, pokiaľ ide o rozpočet po roku 2027. Rovnako budeme trvať na jasnom stanovení parametrov Spoločnej poľnohospodárskej politiky,“ uviedol predseda vlády SR Robert Fico.

Podpora slovenských potravín

Vedenie SPPK na stretnutí hovorilo aj o potrebe väčšej propagácie slovenských potravín, keďže Slováci naďalej nakupujú potraviny najmä na základe ceny. Bez adekvátnej a najmä masívnej marketingovej kampane sa kvalita a pozornosť smerom k slovenským potravinám buduje pomerne náročne. Navyše, slovenské potraviny majú jednu obrovskú výhodu – nie sú poznačené žiadnymi masívnymi potravinovými škandálmi, ako sme svedkami v prípade tých zahraničných. Problémom môže byť európska legislatíva, ktorá presadzuje princíp „všetci za jedného – jeden za všetkých.“ Štát si teda najskôr musí dať preveriť či prípadnú štátnu marketingovú kampaň domácich potravín nebude posudzovať Brusel problematicky.

„Kladiem si rečnícku otázku: ak nebudeme môcť podporiť slovenské potraviny, tak si odpovedzme protioptimistickou. Nech Európska komisia zabezpečí rovnaké marže pri jednotlivých výrobkoch naprieč Európou a nech takto dá na jednu cenovú úroveň európske potraviny. Prečo nemôže mať jeden výrobok rovnakú maržu v EÚ? Aj v tomto vidíme priestor na diskusiu s kandidátom na budúceho eurokomisára pre obchod Marošom Šefčovičom,“ doplnil minister pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR Richard Takáč.

Slovenská poľnohospodárska a potravinárska komora považuje tému cenotvorby odbytových cien potravín za mimoriadne podstatnú. Férové pravidlá v celej potravinovej vertikále sú kľúčové, pokiaľ majú slovenskí výrobcovia potravín konkurenčne obstáť a zabezpečiť si spravodlivý príjem z predaja vyrobených potravín.

Pozrite si tlačovú besedu po rokovaní